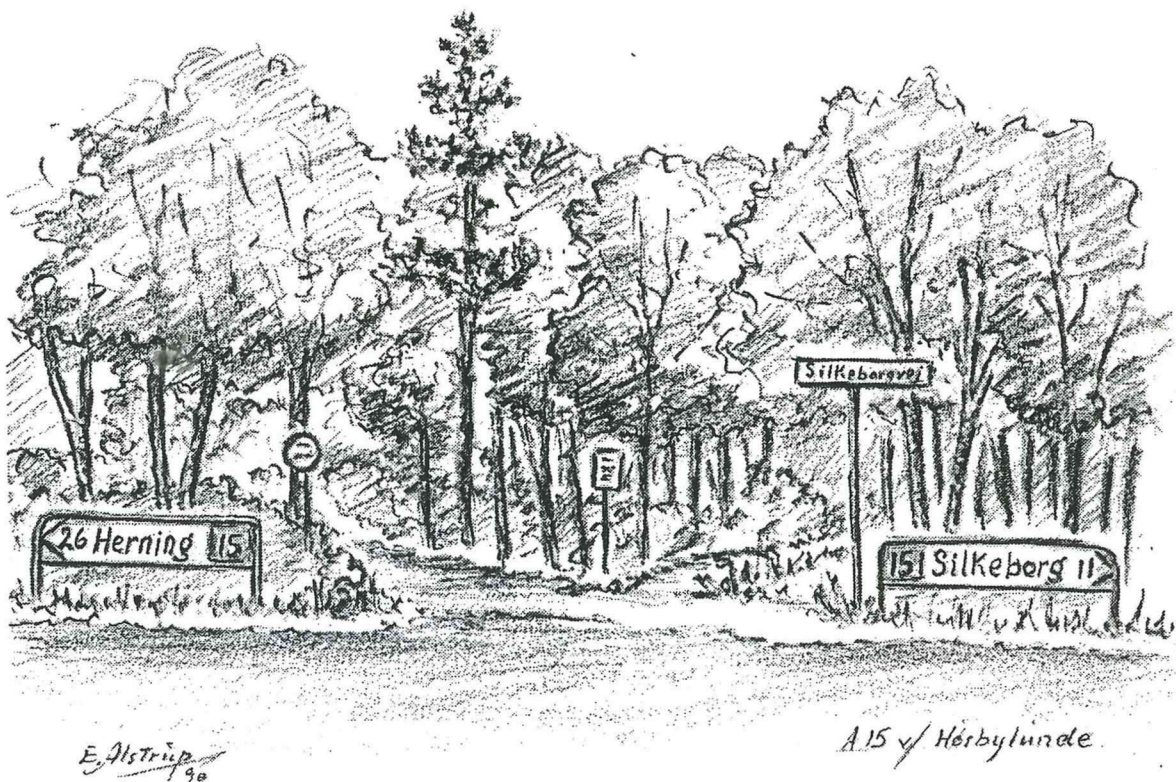

HØRBYLUNDE

i
tegninger og tekst.

Af Ebba Alstrup og Bo Daugård.
Januar 1991.

Redaktion: Jens Overgård Christensen, Egon Østergård m.fl.

Tegninger: Ebba Alstrup og Jens Overgård Christensen.

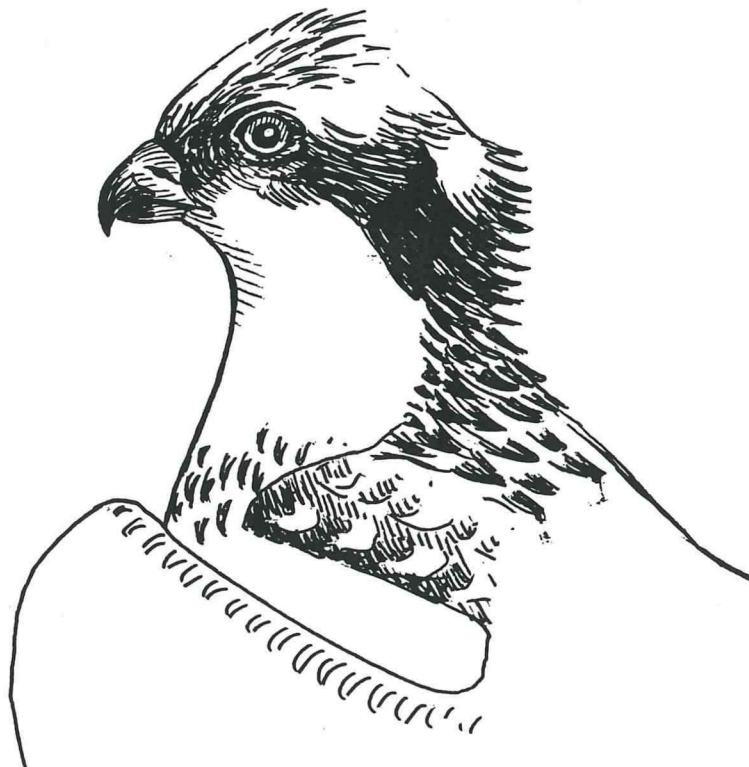
Denne rapport må gerne citeres, både angår tekst og tegninger, ved angivelse af kilde, f.eks. således:

Ebba Alstrup og Bo Daugård: Hørbylunde i tegninger og tekst. Ringkøbing Amts Fugleliv
nr. 7, DOF lok.afd. Ringkøbing Amt.

Serien "Ringkøbing Amts Fugleliv" udkommer, når egnede undersøgelsesmateriale foreligger bearbejdede, og rapporterne kan mod betaling rekvireres hos:

Egon Østergård, Kirkestrædet 10, Hodsager, 7490 Aulum. Telf.: 97 47 62 10.

Er man i besiddelse af et relevant, ornitologisk undersøgelsesmateriale fra Ringkøbing Amt, kan man om ønskeligt rette henvendelse til ovennævnte med henblik på eventuel publicering.

ISBN 87-982478-7-5

ISNN 0902-7025

Personen på toppen

Jeg drømmer om et digt lige så indiskutabelt
som at hovedvej A 15 trækker sig op over bakken
med fire lastvognstog sejt krybende, op, opad
indtil gederamsen heroppe nejer for vindtrykket.
Jeg drømmer om et digt som beskæmmer gulspurven
firbene og de mangefarvede fluer - et digt
som en Scania Vabis i slæbegegar - og hvad får jeg
når stilheden pludselig ruger gaver ud? En skovdues
lokken nede fra skjulet og lærkers højlydte
trilren med tyttebær ud over himlen den skyfri!

Per Højholt

Indholdsfortegnelse

Bogen er groft sagt delt op i to dele: En afdeling med ord og tal og en afdeling med tegninger. Men bogen skulle gerne danne en helhed og de to dele underbygge og supplere hinanden.

Forord.....	side 1
Indledning.....	- 2
Hørbylunde skov.....	- 4
Det fredede område.....	- 5
Hærvejen.....	- 6
Kaj Munk.....	- 7
Den nedlagte jernbane.....	- 8
Adgangsforhold.....	- 9
Turforslag.....	- 10
Kort over Hørbylunde.....	- 11
Fuglelivet.....	- 12
Artsgennemgang.....	- 13 - 20
Litteraturliste.....	- 44 - 45

Forord.

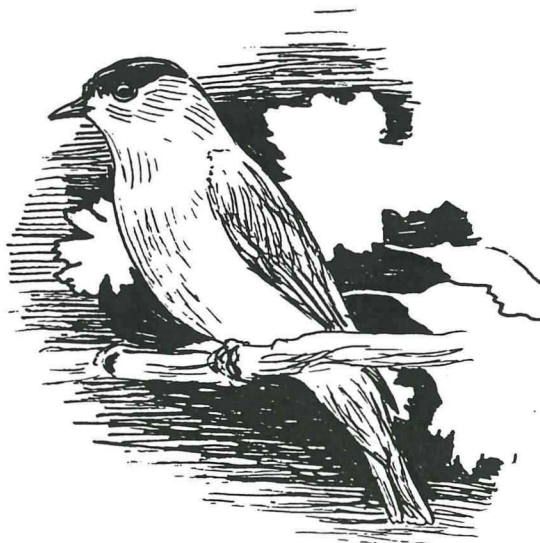
Hørbylunde er et hjørne af Ikast kommune og Ringkøbing amt. Hørbylunde er også den vestligste del af Silkeborg kommune og Århus amt. I denne bog eller mosaik er der ikke skelnet mellem kommune- eller amtsgrænser. Den naturligste grænse for mig har været den nedlagte jernbane Funder - Brande - Bramminge - Esbjerg. Denne grænse er umulig at overse, da jernbanen både ligger på en viadukt, en dæmning og skærer sig dybt ind i Hørbylundeområdet. Det må have været et kolossalt stykke arbejde omkring århundredeskiftet at have gravet sig igennem skoven.

Den del af skoven, som jeg har færdedes mest i, er fra A 15 og så sydpå ind til den nedlagte jernbane. Her har jeg gået i mere end 3 år og suget indtryk til mig. I starten var det først og fremmest fuglelivet, som fik mig til at undersøge området, men som tiden gik, greb skoven fat i mig og ville ikke slippe taget igen. Karakteristisk har det da også været, at jeg hurtigt fik den tvangstanke, at Hørbylunde skulle foreviges i ord, tal og billeder. Tegneren Ebba Alstrup, Ikast, har derfor også været med mange gange på mine ture og tegnet motiver fra Hørbylunde, som både er karakteristiske for området, men også har noget at gøre med de steder, som har fæstnet sig særlig meget hos mig. Desuden kan jeg heller ikke skjule min store interesse for nedlagte jernbaner. Mange af de nuværende og nedlagte baner er gået gennem Danmarks smukkeste natur, og Hørbylunde er et tydeligt eksempel på dette.

En stor tak til Ebba Alstrup for hendes store arbejde og en tak, fordi hendes tegninger måtte blive brugt i denne bog. Uden dem ville denne bog ikke være blevet udgivet. De har været til megen inspiration og glæde.

Også en tak til Jens Overgård Christensen for fugletegningerne og en tak til Ole Olesen for indskrivning af bogen.

Bo Daugård
Januar 1991

Indledning.

Denne bog har meget med fugle i Hørbylunde skov at gøre. Fuglelivet er særdeles interessant. Mange arter yngler her, og mange arter er her som gæster. Under den senere gennemgang af fuglelivet vil man hurtigt kunne danne sig et overblik over det varierede fugleliv.

Men denne bog er også så meget andet. Det er en hyldest til og en beundring for naturen, som nogle gange kan gøre mig dybt taknemmelig at have fået lov til at opleve på nærmeste hold som f.eks. i Hørbylunde. Det er forhåbentlig også en vejviser, som naturinteresserede vil benytte og værdsætte.

Bogen skulle helst også gøre folk mere bevidste om naturen i al almindelighed og få dem til at indse, at vi har noget at kæmpe for og værne om. Bogen er også en markering af, at vi i Ikast kommune ikke blot har kartoffelmarker og sandjord, men også har en natur, vi kan være bekendt at vise frem for fremmede, turister og i sidste instans for os selv. Desuden håber jeg også, at Hedeselskabet læser bogen og i fremtiden vil være endnu mere opmærksomme på skoven i Hørbylunde og gå nænsomt frem, når pengene skal tjenes ind.

Jeg har ikke taget munden for fuld ved at påstå, at denne skov er en naturperle. Her tænker jeg ikke blot i ornitologiske baner, men også i langt videre forstand. Hørbylunde er noget specielt, fordi skoven ligger på grænsen mellem den typiske østjyske natur med ådale og løvskove og den vestjyske natur med det vide udsyn og dens mange nåletræsplantager. De 2 vidt forskellige naturtyper er forårsaget af den sidste istid, hvor isranden kun nåede til en linie, Hovedopholdslinien, hvor Hørbylunde befinder sig.

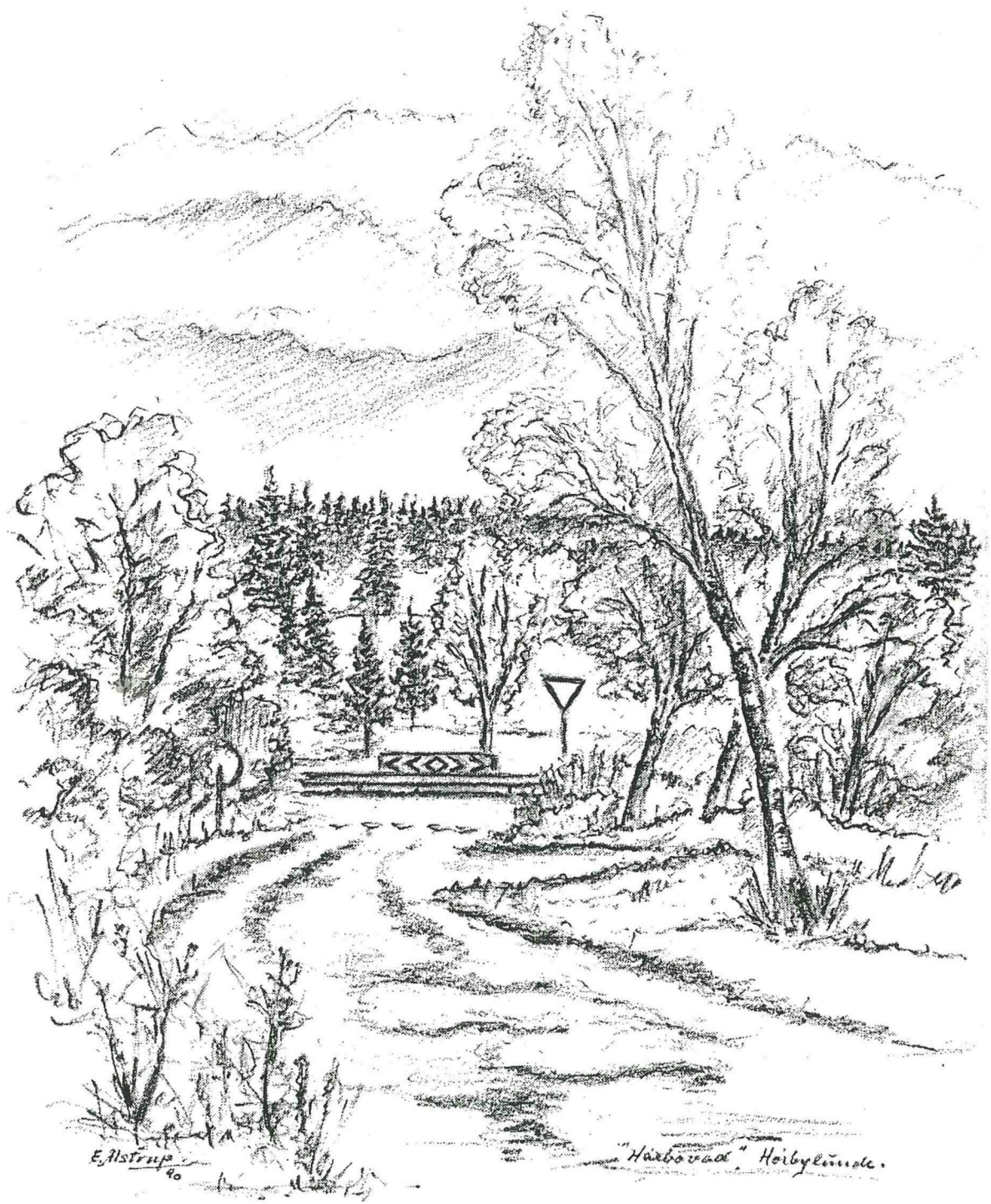
Danmark har haft ialt 4 istider, hvor vældige ismasser, som en konsekvens af et meget koldere klima, er gledet ned over Danmark fra det nordlige Skandinavien. Som sagt nåede den sidste istid til Hørbylunde. Øst herfor lå den meget tykke iskappe, hvorunder smeltevandet uderoderede dybe tværgående tunneldale.

Tunneldalene er et fremtrædende træk i det østjyske landskab. De ses i dag som store dalstrøg. Et af dem er Funder ådal med Funder å i bunden, som var med til at afvande det østjyske isområde. Smeltevandet blev ført til Karup hedeslette, som ligger vest for Hørbylunde, og hvis lavere liggende og meget jævne overflade er en konsekvens af datidens smeltevandsafstrømning.

Det kuperede terræn ved Hørbylunde er altså forårsaget af smeltevandserosion, men også en konsekvens af det materiale (såkaldte moræneaflejringer) som iskappen havde skubbet foran sig på vejen fra Nordskandinavien.

Hørbylunde er således en del af den midtjyske højderyg og mere snævert en del af det midtjyske søhøjland, samtidig med at området ud fra en landskabelig, naturhistorisk og kulturhistorisk vurdering er et naturområde af national betydning.

E. Alstrup
40

„Harbovad“ Hojbylunde.

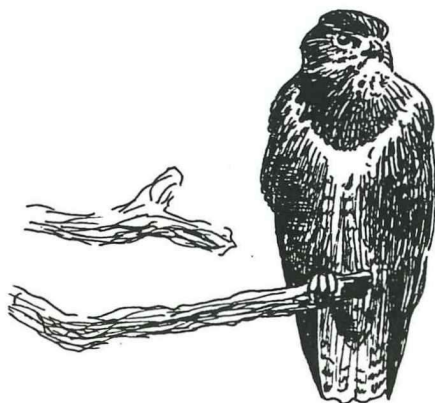
Hørbylunde skov.

Omkring A 15 på skråningen af Funder ådal findes store skovområder. Af et tidligere meget stort egekrat findes her stadig meget væsentlige rester, men de ligger spredt mellem nåletræsplantninger. En udtynding af egebevoksningen vil efterhånden medføre, at egekrattet får karakter af kulturskov.

Hørbylunde området er på ca. 400 ha, og en stor del af den vestligste del er, som en vestjysk plantage domineret af rødgran. Omkring Funder å er der foruden egekrat, blandingsskove med meget gamle bøgetræer. Omkring den nedlagte jernbane ser man også tydeligt, hvordan høje, slanke egetræer fra 1830 står i klar modsætning til egekrattet. Ved Funder å er der flere dambrug, som stadig drives. Bebyggelserne i skoven falder smukt i med omgivelserne og er blandt andet en klar gevinst for fuglelivet, da der omkring beboelserne findes et rigt fugleliv.

I de sidste par år er der fældet mange rødgransbevoksninger, og store åbne områder er fremkommet. Stubbe og grene er skubbet sammen i volde. Skoven drives af Hedeselskabet, og det er tydeligt, at selskabet ikke satser på at få et varieret dyre- og planteliv, idet der ingen variation er i den forstlig drevne del af skoven. Det er vigtigt, at der anvendes forskellige træarter, at der er en varieret struktur af nyligt fældede arealer og nyttilplantede arealer. I Hørbylunde har man de totalt ryddede arealer, som ikke er nogen særlig heldig løsning. Uregelmæssige rande, opretholdelse af små trægrupper og enkeltstående træer ville bedre forholdene for flora og fauna og gøre de ryddede arealer meget mere tiltalende. Desuden ville det i de store områder med nyttilplantede rødgran være en klar gevinst for naturen med andre træarter for at imødegå de meget ensformige monokulturer. Disse blandingsskove foretrækkes og værdsættes bl.a. af rovfugle. De tilbageblivende træer i en bevoksning vil også blive meget brugt som udsigtspunkt af bl.a. rovfugle.

De store åbne områder i den vestlige del af Hørbylunde skov har også forårsaget mangel på skovbryn. Et tæt skovbryn virker både som fristed for de vilde dyr og planter og giver læ for den produktive del af skoven.

Det fredede område.

Nord for A 15 ligger et 21 ha stort område på den venstre skråning af Funder å dalen. Skråningen med det fredede areal fremtræder i dag som en lynghede, idet selvsåede eg, bævreasp og birk bliver fjernet regelmæssigt. Fra skråningen er der en storslået udsigt over tunneldalen, ligesom man tydeligt fornemmer dalens dimensioner ved at kigge ned langs den skråning, man står på. I bunden af dalen går jernbanen Silkeborg - Herning, som her meget tydeligt følger tunneldalen.

Hærvejen over Funder å gennem Hørbylunde til Sepstrup Sande.

Overskriften er hentet fra en bog, som Århus amt har udfærdiget om Hærvejen. I Hørbylunde har Hærvejen også sat sine spor, selvom det er vanskeligt at få overblik over, idet vejforløbet har været flergrenet helt oppe fra Abildskov og Funder Kirkeby, og først omkring Brande - Asklev forenes nogle af grenene igen for sammen at fortsætte mod syd.

Indtil Abildskov har terrænet været forholdsvis jævnt, men nu begynder den bratte nedstigning til Funder å. Denne å har ikke været let at passere, både på grund af de stejle skrænter ned mod åen og på grund af de brede enge. På den anden side af åen fortsætter vejen op mod Hørbylunde. Ved skovens begyndelse er der en stribe hjulspor og i dybe slyngede hulveje fortsætter de op gennem skoven og ender så alle ved Blaksdahløj. Højen har været et betydningsfuldt sigtepunkt på grænsen mellem skov og hede, men i dag er det vanskeligt at sige noget med sikkerhed om vejens videre forløb, fordi landet syd for højen har været hærget af sandflugt og nu er stærkt opdyrket. Men enkelte spor viser, at Hærvejen har haft kurs mod Hjortshøj i udkanten af Sepstrup Sande.

Selvom man ikke kan opleve udsynet fra Blaksdahløj, kan man alligevel komme til at opleve den ved at følge skovvejen ind til Hørbyhøj længere inde i skoven. Højen ligger for enden af et brandbælte, og fra den er der en flot udsigt ned mod Funder å.

Kaj Munk.

Man kan ikke snakke om Hørbylunde uden at komme til at tænke på præsten fra Vedersø Kaj Munk. Ud til A 15 står en mindesten over digterpræsten Kaj Munk. Kaj Munk blev den 4. januar 1944 om morgenen hentet i sit hjem af en gruppe tyske håndlangere, en såkaldt Sicherheitsdienst-kommando og bortført til Hørbylunde, hvor han den følgende nat blev myrdet og senere fundet i vejgrøften. På liget fandt man en klodset formuleret seddel, der skulle foregive, at der var tale om drab på en værnemager. Likvideringen var dog for gennemskueligt, og drabet vakte stor harme i befolkningen, og stik imod hensigten øgede det modstanden mod tyskerne.

Selv efter de mange år som er gået siden likvideringen, vil man altid kunne se friske blomster ved mindekorset for Kaj Munk. Meget fornuftigt er der anlagt en P-plads ved stenen, så folk kan holde ind og mindes Kaj Munk.

E. Hjertup

Mindestenen for Kaj Munk.

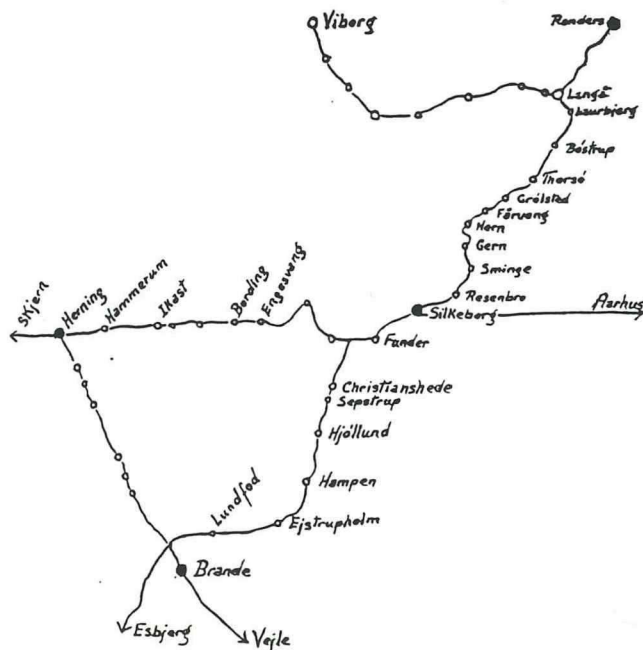
Den nedlagte jernbane.

Jernbanerne i det midtjyske område blev anlagt sent - og de blev nedlagt tidligt. Men de nåede at gøre et betydningsfuldt arbejde i kultiveringen af de fattige egne og var et uundværligt led i brændselsforsyningen af Danmark, både under 1. og 2. verdenskrig. Intet sted i Danmark har jernbanen betydet så meget som i Midtjylland, hvor den har spillet en afgørende rolle i den økonomiske udvikling.

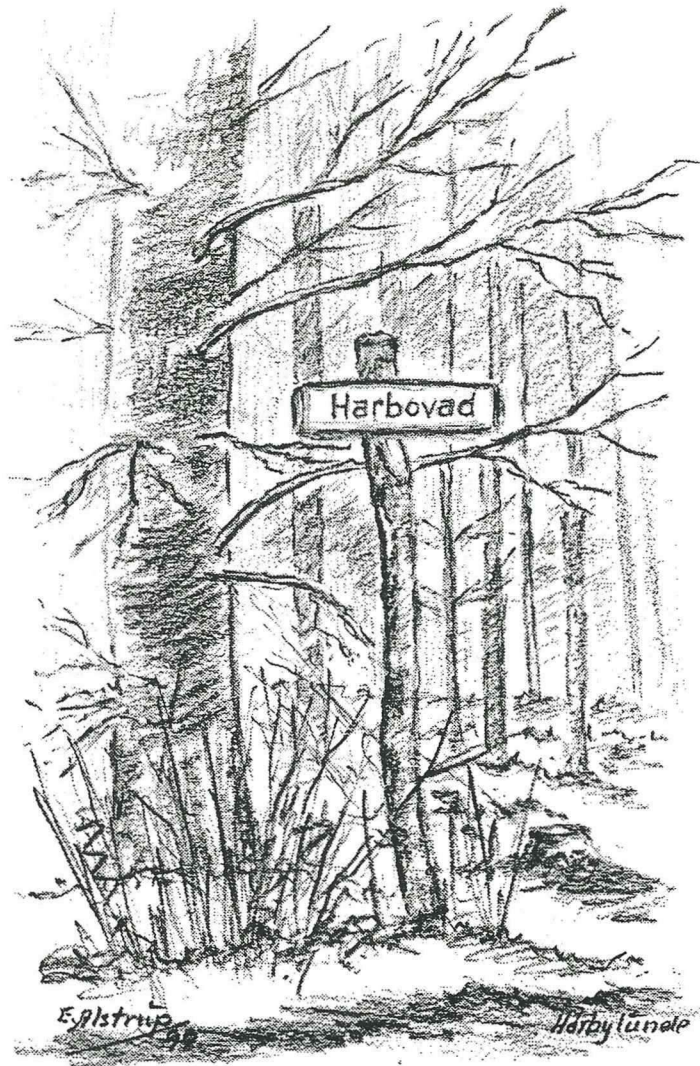
Strækningen Funder - Brande - Grindsted - Bramminge har hjemmel i den store jernbanelov af 27. maj 1908. Den er en delstrækning af det officielle DSB-navn Randers - Bramminge banen, og den 116 km lange bane blev ofte benævnt som "Den jyske diagonalbane". Banen blev bygget i etaper, og strækningen Funder - Brande åbnedes 1. oktober 1920. Fra Funder station fulgte banen Silkeborg - Herning banen et stykke vej, for derefter på en viadukt i 5 fag at krydse den. Herefter løb Funder-Brande jernbanestrækningen op i en sidedal til Funderdalen og ind i Hørbylundeområdet, hvor den skærer dybt ind nogle steder, og når frem til Christianshede station. Den stationsbygning er i dag i privateje og er en meget smuk bygning. Mellem Funder og Christianshede er der stigninger på 8,5 promille. De kraftige stigninger ses tydeligt, når man står på viadukten og kikker ned mod Funder stationsby.

23. maj 1971 indstilledes persontrafikken, og DSB fjernede sporet. I dag er den nedlagte jernbane ved at gro til, og fra begge sider af banelegemet nærmer skoven sig. Der er i øjeblikket bestræbelser på at købe jord af DSB til anlæg af en natursti på den gamle banestrækning. En udmærket ide da naturstien vil gå gennem noget af det smukkeste i Hørbylunde. Desuden vil de ubehagelige skærver blive dækket til, og viadukten over Herningbanen vil få en tiltrængt ansigtsløftning.

Herning - Silkeborg banen åbnedes for driften den 28. august 1877. Fra Silkeborg løber banen i vestlig retning i den smukke Funderdal og dermed gennem Hørbylunde. I dag er der "stiv køreplan" d.v.s. afgang på faste minuttal hver time, og 2 gange i timen afbrydes skovens stilhed af DSBs nye røde motortog.

Adgangsforhold.

Fra P-pladsen ved Kaj Munk stenen er der en afmærket sti, som fører ind til det fredede hedeareal med storslået udsigt ud over Funder ådal. Overfor mindestenen er Kaj Munks Vej, som går gennem det vestligste af Hørbylunde skov. Fra Kaj Munks Vej går 2 grusveje, som blandt andet er udmærkede at cykle på, ind i området.

Før hovedvejen krydser jernbanen går en asfaltvej, som hedder Harbovad ind til højre og her findes en lille P-plads. Herfra kan man gå ad asfaltvejen og nå frem til den nedlagte jernbane og viadukten, som er et fornemt OBS.

Man kan også vælge at krydse jernbanen Silkeborg - Herning, og øst herfor går en grusvej, Hørbylundevej, til venstre. Man kommer nu til det fredede hedeareal nedefra ved at følge grusvejen.

Som et alternativ kan man starte fra Christianshede Stationsby og cykle ad Slippen, som ender i hjertet af Hørbylunde. Hjemad kan man vælge Kaj Munks Vej, som leder tilbage til Christianshede Stationsby.

Turforslag.

Den mest spændende fugletur starter ved P-pladsen ved jernbanen. Ved at gå ad asfaltvejen ind i skoven vil man snart komme til et egekrat, hvor skovsanger og spætmejsje kan ses og høres for første gang på turen. Ved sommerbeboelsen "Pedersborg" længere fremme findes et meget varieret fugleliv. Her er rødstjert, grå og broget fluesnapper, kernebider, gransanger, træløber og stor flagspætte. Nåleskoven viser sig længere fremme, og her er jernspurv, rødhals, sangdrossel, sort- og topmejsje almindelige fugle.

Man kommer til en "trekant" og går nedad og passerer nogle krogede egetræer. Længere fremme bor skovfogeden, og her skal man give sig lige så god tid som ved "Pedersborg". "Harbohus" hedder den flotte bolig. Man går stadigvæk ligeud og efter at have gået igennem en viadukt, når man ned til et meget idyllisk beliggende dambrug. Her er en mængde småfugle med bjergvipstjert, som den mest spændende ynglefugl. Isfugl er her også, og forår og efterår er der chancer for fiskeørn. Gå nu tilbage til "Harbohus" og drej til venstre. Gå ikke for hurtigt frem, da haven har et rigt fugleliv sommer og vinter. Længere fremme ser du jernbanedæmningen fra den nedlagte jernbane. Den skal du op på for at kunne komme hen til den flotte viadukt med den fornemme udsigt over Funder ådalen. Her er gode chancer for rovfugle. Det er først og fremmest musvågen, der er talrig. I grantræerne sidder ofte fiskehejre, og kigger du ned, har du Funder å løbende under dig. Vandstær ses her hver vinter.

Du går tilbage ad banen og passerer over viadukten, som du kom hen til efter "Harbohus". Snart er du ved den ældste del af skoven, og man fornemmer tydeligt hvilket kæmpearbejde, det var at bygge jernbanen. Alt skete jo ved håndkraft.

Det er meget vanskeligt at komme op i skoven nu, så man går hen til næste viadukt, hvor man kan komme ned. Drej til højre ad brandbæltet. Du har en egebevoksning fra 1830 på din venstre hånd og 100 m længere fremme er der en gammel, blandet løvbevoksning med spætter, mejser og sangere. Du kan fortsætte ligeud ad en tilgroet vej, som ender ude ved "Harbovad" og "trekanten".

Når man kommer fra "Pedersborg" kan man også dreje til højre ad Slippen, og man følger nu den gamle Hærvej. Man kommer igennem noget meget flot egekrat, og på toppen af bakken går en vej ned til egebevoksningen fra 1830. Hvis man følger den, vil man komme ned til den nedlagte jernbane og det samme sted som på den første tur.

Ifølge kortet over Hørbylunde kan den naturinteresserede foretage mange forskellige ture enten til fods eller på cykel.

Men det er vigtigt, at man bliver på vejene og overholder de regler, der er for færdsel i skovene. Desuden skal man være opmærksom på jagt. Det drejer sig om bukkejagt, som går fra 15. maj til 15. juli, og det drejer sig om den jagt, som går ind 1. oktober og varer til 31. december.

Fuglelivet.

Artsgennemgangen omfatter kun arter, som skønnes at være interessante og specielle. Det indebærer, at en række arter ikke er nævnt. Det er alle de almindeligt forekommende arter, særligt blandt spurvefugle, som ikke er indeholdt i gennemgangen.

Nogle af de udvalgte arter vil for en østjyde være så almindeligt forekommende, at man slet ikke kan forstå, at de skulle være interessante. Men her skal man ikke glemme, at det for en vestjyde er spændende, hver gang man observerer en spætmejsse eller en gransanger.

Gennemgangen kan måske forekomme overfladisk, men det har ikke været min mening at lave et digert og detaljeret værk om fuglelivet i Hørbylunde. Jeg har ønsket at give en fornemmelse af det varierede og spændende liv, som udfolder sig her. Bogen kunne sagtens ende som en stor opremsning ud for de enkelte arter, men her er kun nævnt max. tal og ca. antal ynglepar. I årene 1988-89-90 har jeg været på lokaliteten mere end 30 gange og har gennem egne observationer og samtaler med skovfoged, skovarbejder og beboere i skoven fået et overblik over fuglelivet. Alle mine observationer er foretaget fra de forskellige veje og jernbaneviadukten med en 9 x 35 kikkert af mærket Kowa.

Artsgennemgang.

Fiskehejre: almindelig.

Træffes omkring dambrugene, hvor de ofte ses siddende i træerne. Der er ikke påvist yngel.

Gråand: almindelig.

Der udsættes ænder i en dam tæt ved jernbanen Silkeborg - Herning, så mange af ænderne, der observeres, kan være opdræt.

Krikand: tilfældig gæst.

2 stk 10/6 1989.

Gøg: fåtallig ynglefugl.

Overraskende få gøge er set. Der er tale om 1 ex. 12/5 1988 og 1 ex. 15/5 1989.

Musvåge: fåtallig ynglefugl og almindelig trækgæst.

2-3 par yngler i skoven. 31/3 1990 sås 9 fugle hvoraf 2 par viste parringsflugt. I træktiden kan man se musvågen over Funder å-dalen i pæne tal 11 ex. 13/2 1989 og 8 ex. 19/11 1988.

Hvæpsevåge: fåtallig ynglefugl.

Hvæpsevågen er svær at registrere. 2 ex. 7/6 1988. Ifølge skovfoged A.P.-Jørgensen og skovarbejder Johannes Madsen optræder den årligt med 1-2 par. 1 ex. sås 19/6 ved Hesselhus Camping. Denne lokalitet ligger dog udenfor det undersøgte område, men observationen kan dog godt være med til at indikere, at hvæpsevågen er en årlig ynglefugl i Hørbylundeområdet.

Duehøg: fåtallig ynglefugl.

1 par var i den samme nåletræsbevoksning i 22 år. Yngletræet blev fældet i 1989, og det er usikkert om duehøgen stadig yngler i området. Men den ses stadig og 1 ex. sås 11/2 1990 og 1 ex. 31/3 1990.

Spurvehøg: ret almindelig ynglefugl.

Svær at registrere, men minimum 4 par anslås ynglebestanden til. Ses tilfældigt over hele området.

Fiskeørn: årlig gæst.

1 ex. 23/5 1988 og 1 ex. 9/9 1990. Ifølge lokalfolk ses den hvert år ved dambrugene.

Tårnfalk: tilfældig gæst.

1 ex. 15/5 1989.

Grønbenet rørhøne: fåtallig ynglefugl.

1 ex. set 23/5 1988 ved kunstig dam. Er også en mulig ynglefugl ved Funder å.

Skovsneppe: fåtallig ynglefugl, ret almindelig trækfugl.

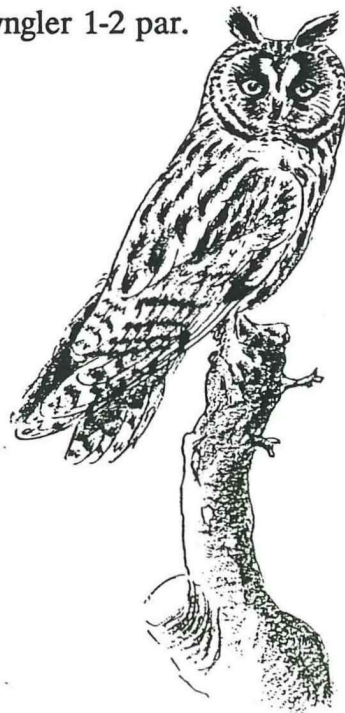
Ifølge skovfoged A.P.Jørgensen yngler 1 par årligt det samme sted. Parringsflugt observeret i 1990. 6 ex. blev 12/11 1988 skudt under jagt.

Natugle: fåtallig ynglefugl.

Ses og høres jævnligt af skovfoged A.P.Jørgensen og skovarbejder Johannes Madsen. Minimum 2 par, hvoraf det ene har ynglet i kasse ved beboelse.

Skovhornugle: fåtallig ynglefugl.

1 ex. sås 5/7 1989. Ifølge ovennævnte skovfolk yngler 1-2 par.

Isfugl: almindelig gæst.

Yngel ikke påvist, men ifølge dambrugsejere ses den jævnligt. 1 ex. 23/5 1988.

Grønspætte: fåtallig ynglefugl.

2 par. 2 voksne og 1 ungfugl 10/7 1988. Høres ofte om foråret.

Stor Flagspætte: almindelig ynglefugl.

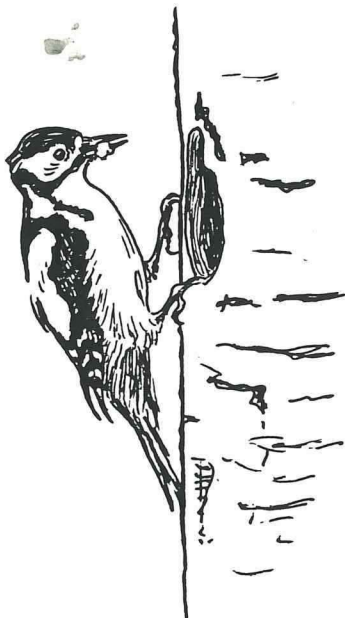
11 ex. 1988 og 10 ex. 4/4 1988. Tallene fra 1989-90 er ikke så store. Max.tal er 6 ex. 31/3 1989.

Sortspætte: fåtallig ynglefugl.

Kun et redehul, som stammer fra 1985 er fundet. Fuglene ses året rundt. 1 ex. 2/3 1988, 1 han 30/4 1989, 2 (1 han og 1 hun) 15/5 1989, 1 ex. 11/2 1990. Sandsynligvis findes et par i området.

Vendehals: fåtallig ynglefugl.

1 ex. hørtes 15/5 1989. Minimum 1 par yngler årligt ifølge lokal kilde.

Hedelærke: fåtallig ynglefugl.

1 ex. 1988, 3 ex. 31/3 1990, 1 ex. 10/6 1990. Hedelærken er åbenbart vendt tilbage igen. Fuglens pludselige tilstedeværelse skyldes de store ryddede områder i den vestlige del af Hørbylunde.

Ravn: fåtallig ynglefugl.

Der er tale om en ny ynglefugl for området. I 1990 blev reden fundet med 3 unger. Ravnene yngler kun få steder i Ringkøbing Amt.

Halemejse: fåtallig ynglefugl.

Den ses hele året rundt og særlig omkring Funder å. Bestanden anslås til 1-2 par. Max.tal er 8 ex. 6/8 1988.

Spætmejse: almindelig ynglefugl.

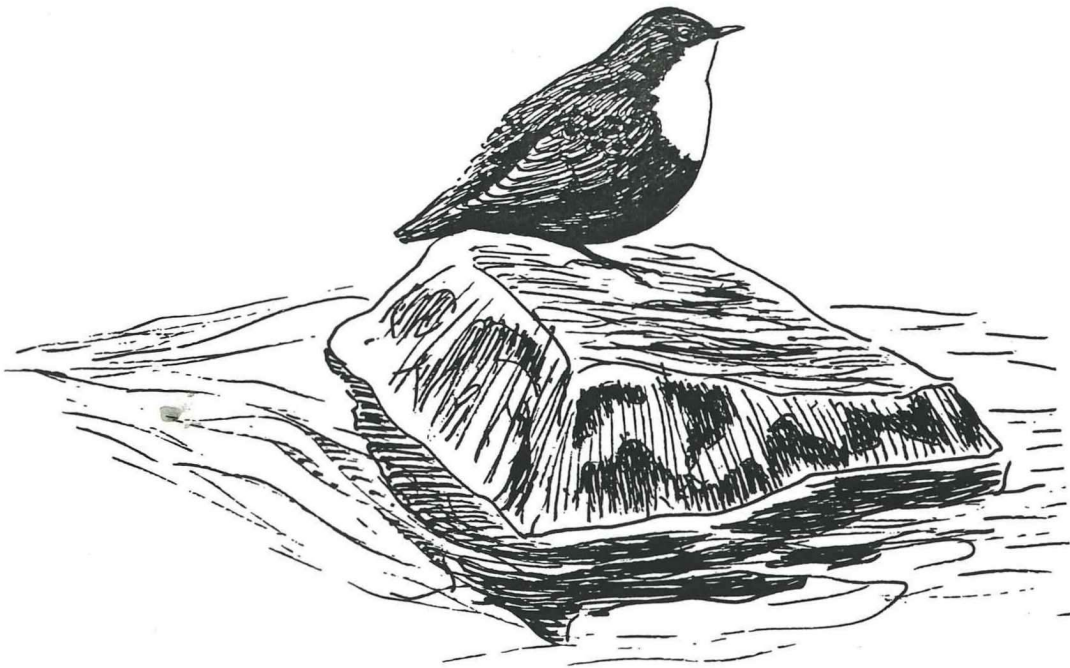
Max.tal er 9 ex. 30/4 1989. Bestanden anslås til 10-14 par. Fuglen er en karakterfugl for området, og Hørbylunde er Ringkøbing amts bedste spætmejse-lokalitet.

Træløber: almindelig ynglefugl.

Ses over hele skoven, men de største tal er forekommet i løvskovsområder. Max.tal er 7 ex. 30/4 1989. 12/11 1988 sås træløberen med 4 ex. 3 forskellige steder i løvskov.

Vandstær: almindelig vintergæst.

1 ex. 19/11 1988. Funder å er en kendt vandstærlokalitet.

Misteldrossel: almindelig ynglefugl.

Misteldrossel er i klar fremgang og ses både i nåle- og løvskov. Primo april er et velegnet tidspunkt at observere fuglen, hvor den lader sin smukke stemme lyde. Bestanden: 8-12 par.

Bynkefugl: fåtallig ynglefugl.

1-2 par i den vestlige del.

Rødstjert: ret almindelig ynglefugl.

Max.tal er 3 hanner 19/5 1990. Særlig ved beboelse kan denne smukke fugl ses og høres.

Gulbug: fåtallig ynglefugl.

1 ex. 10/6 1989 tyder på, at Hørbylunde ikke er en typisk gulbuglokalitet trods de mange huse og haver.

Munk: almindelig ynglefugl.

6 syngende fugle 19/5 1990.

Havesanger: almindelig ynglefugl.

9 syngende hanner 15/5 1990.

Tornsanger: almindelig ynglefugl.

6 syngende hanner 10/6 1990.

Gærdesanger: ret almindelig ynglefugl.

3 ex. hørtes 15/5 1990.

Gransanger: almindelig ynglefugl.

12 ex. 12/5 1988. En fugl som er ret dominerende i løvskovsområderne og hele tiden lader sin monotome stemme lyde. 15-20 par.

Skovsanger: almindelig ynglefugl.

10 syngende fugle 15/5 1989. Ingen hørtes i 1990. Skovsangeren er også en af specialiteterne, som vestjyderne er stolte af at have. Sammen med Stenholt skov er bestanden i Hørbylunde den største i amtet. Anslået bestand: 12-16 par.

Grå fluesnapper: ret almindelig ynglefugl.

Ses ikke ofte. Lever tilbagetrukket, men er ret sikker omkring beboelserne. Max.tal er 3 ex. 19/5 1990.

Broget fluesnapper: ret almindelig ynglefugl.

Observeres mest omkring beboelse. Max.tal er 3 ex. 15/5 1989 og 10/6 1989.

Stor tornskade: årlig vintergæst.

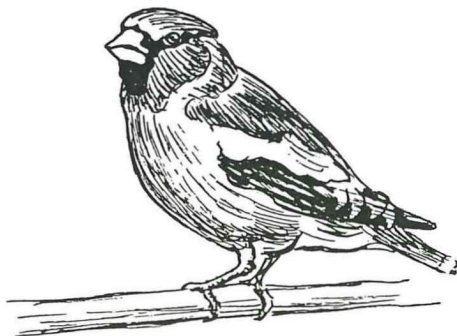
1 ex. 12/11 1988, 1 ex. 31/3 1990, 1 ex. 2/4 1990.

Rødrygget tornskade: ret almindelig ynglefugl.

De ryddede områder har helt klart været en stor gevinst for arten. Den blev set fem forskellige steder 10/6 1990, så minimum 5 par yngler i Hørbylunde.

Kernebider: almindelig ynglefugl.

Max.tal er 20 ex. 14/3 1990. 10-15 par vil jeg anslå, selvom fuglen lever ret skjult.

Grønsisken: fåtallig ynglefugl og almindelig trækgæst.

10/7 sås 1 ungfugl sammen med 2 voksne fugle.

Gråsisken: fåtallig ynglefugl.

Max.tal er 4 ex. 25/4 1988. Overraskende små tal når man tænker på, hvor varieret lokaliteten er. Parringsflugt ses maj og juni måned.

Dompap: almindelig ynglefugl.

Ses og høres hele året rundt. 8-12 par.

Lille Korsnæb: almindelig ynglefugl visse år.

Afhængig af koglesætningen på nåletræerne svinger lille korsnæbs antal. Når de er til stede kan man ikke undgå at lægge mærke til dem, da de er meget livlige og støjende.

Bjergvipstjert: ret almindelig ynglefugl.

Observeres kun ved dambrugene, hvor den til gengæld er næsten sikker hver gang.

Når man vil prøve at beskrive Hørbylunde
finder man ud af
at det er nødvendigt
at tænke stort

Her i det østligste hjørne af Ikast kommune har du et naturområde, som strækker sig fra Klode Mølle, Stenholt skov, Bølling sø over Hørbylunde til Funder Holme ved Silkeborg. Det strækker sig endnu videre og er en del af det Midtjyske Søjland eller naturpark.

DET AFGRÆSSEDE AREAL ER ET GODT FOURAGERINGSSTED FOR
DROSLER OG KRAGEFUGLE.

SÅ OG SÅ MANGE LÆRKER

383 lærker er kommet 384

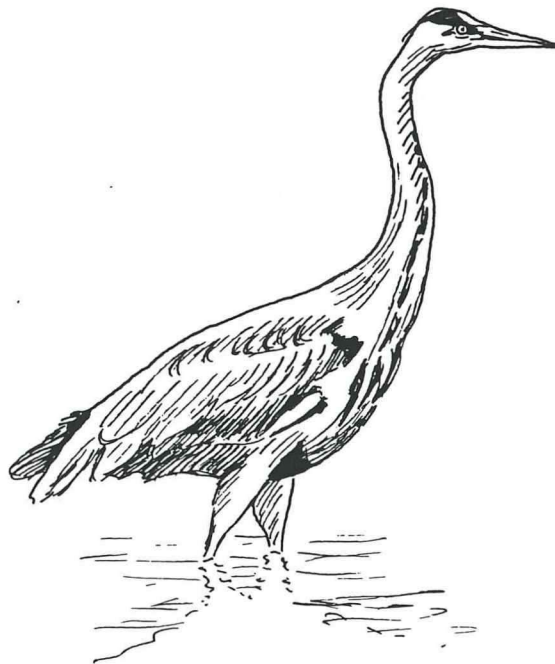
birketræernes kroner syder (385) som balloner faktisk
balloner man blæser op gasforekomster på stilk
nejende som birketræer ja fuldstændig som
birketræer der syder

388 lærker er kommet og synger over muldvarpeskud 389
vinterens søvnveje blottes vinterens søvnveje ligger blottede
og fulde af vand solen rammer dem

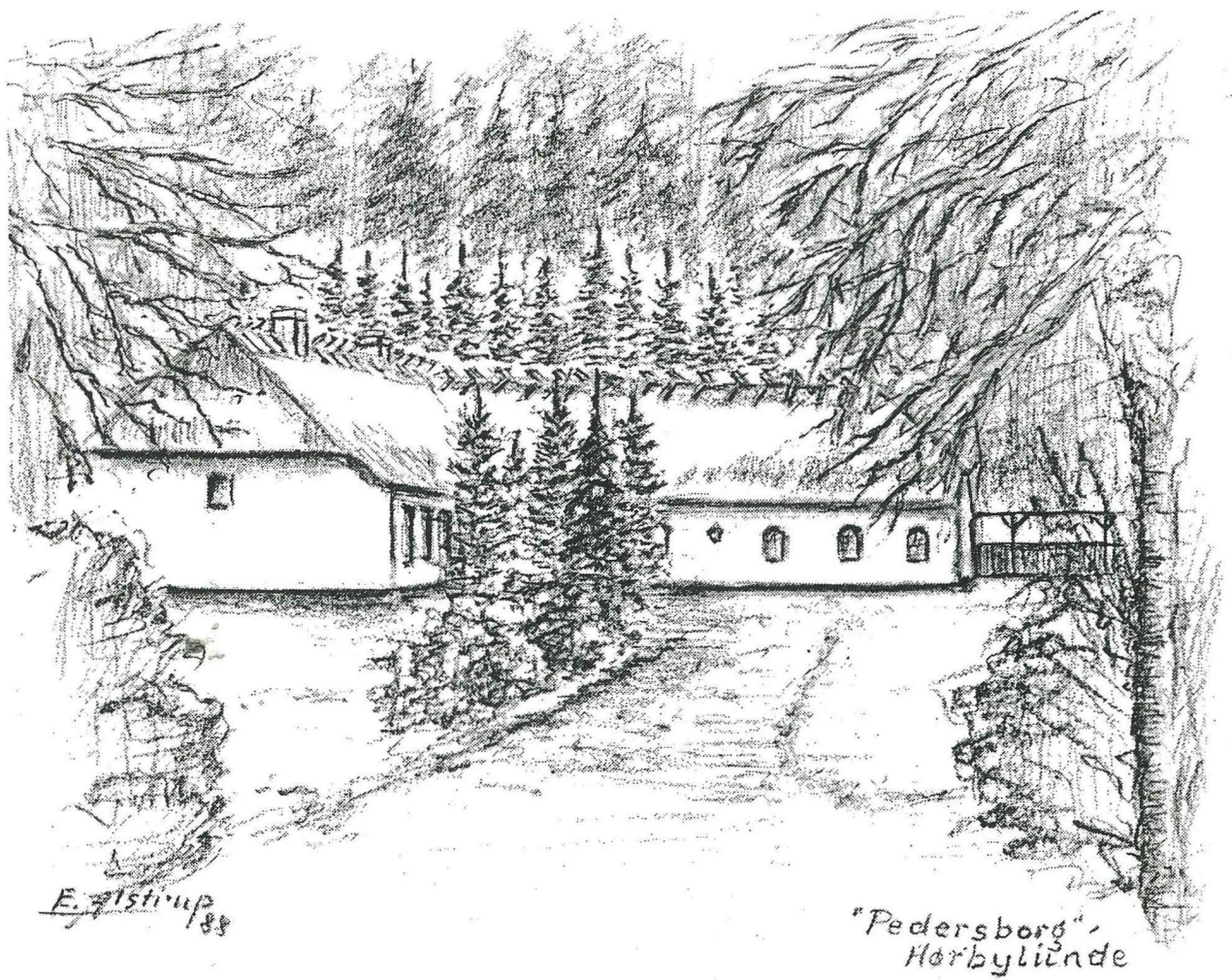
en morris kører op over bakken og ned og brummer op
gennem hulvejen og nærmer sig plaskende langs
fyrretræer

postens morris kommer til syne under 390 lærker

Per Højholt.

HER SKAL DU STANDSE! EN MASSE MEJSER, DROSLER OG
SANGERE FINDES HER, TÆT PÅ DENNE IDYL!

NÅR STUBBENE BLIVER MØRE NOK, KOMMER SORTSPÆTTEN
MED SIT KRAFTIGE NÆB OG LEDER EFTER TRÆLEVENDE IN-
SEKTER.

MÅSKE SER OG HØRER DU DEN ALTID AKTIVE SPÆTMEJSE-
ET GODT REDETRÆ MED MANGE HULLER.

FØLG HULVEJEN, OG DU BEFINDER DIG SNART I NÅLESKOVEN.-
DEN SAGTE KVIDREN KOMMER FRA DANMARKS MINDSTE FUGL-
FUGLEKONGEN.